

Thanh tra

CƠ QUAN CỦA THANH TRA CHÍNH PHỦ VÀ NGÀNH THANH TRA

Hội thảo giữa kỳ VACI 2011:

“Nói không với phong bì” góp phần thay đổi nhận thức về ngành Y

08:20 16/08/12

TS Trần Tuấn - Giám đốc RTCCD

(Thanh tra)- Hôm nay (16/8), Thanh tra Chính phủ phối hợp với Ngân hàng Thế giới tổ chức hội thảo giữa kỳ Chương trình Sáng kiến Phòng, chống tham nhũng (PCTN) Việt Nam (VACI) năm 2011 nhằm đánh giá việc thực hiện giai đoạn đầu các Đề án (Đ.A) VACI 2011; đề xuất các ý tưởng ban đầu về chuyển hóa thành chính sách các sáng kiến thiết thực; đánh giá tổng thể Chương trình Ngày Sáng tạo Việt Nam (VID) 2009 và VACI 2011 để đề xuất các chương trình VACI tiếp theo; tăng cường năng lực cho các Đ.A đang thực hiện theo chủ đề giám sát cộng đồng và giáo dục.

Sáng kiến “Nói không với phong bì trong y tế” là 1 trong 34 Đ.A đạt giải VACI 2011. ThS Trần Thị Thu Hà - Phó Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu và Đào tạo phát triển cộng đồng (RTCCD), Chủ nhiệm Đ.A cho biết: Sau hơn 6 tháng triển khai, RTCCD đã cùng Đài Truyền hình Việt Nam (kênh VTV1 và kênh O2TV) thực hiện 4 cuộc tọa đàm, 6 phóng sự về đề tài phong bì trong dịch vụ y tế để thực hiện công việc phổ biến kiến thức cho người dân. Tại các cuộc tọa đàm, người tham gia là các nhà hoạch định chính sách, hoạt động xã hội, quản lý bệnh viện (BV), nhân viên y tế và người sử dụng dịch vụ y tế. Những quan điểm và nhận xét của họ giúp giải đáp các thắc mắc của công chúng về tác động của phong bì đối với chất lượng dịch vụ y tế. Còn các phóng sự kêu gọi người dân tự quay video hoặc ghi âm các tình huống bị những nhiễu và gửi cho đài truyền hình, phát trực tiếp những hình ảnh thực đó trên toàn quốc.

Chủ nhiệm Đ.A cho biết, nội dung các cuộc tọa đàm và phóng sự được in ra đĩa VCD kèm theo sách hướng dẫn thảo luận nhóm, sẽ được Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam phát tới các thôn, xã trong cả nước. Hội Phụ nữ địa phương sẽ tổ chức trình chiếu đĩa hình và thảo luận nhóm với các phụ nữ trong cộng đồng, hướng dẫn chị em và gia đình cách xử lý tình huống khi bị những nhiễu và cung cấp các thông tin chính sách để người dân biết và lên tiếng bảo vệ quyền lợi chính đáng của mình.

Sáng kiến “Nói không với phong bì trong y tế” với các thông điệp: “Phong bì không làm thay đổi quy trình điều trị”, “bệnh nhân không nên dùng phong bì, quà biếu, tiền bồi dưỡng để cạnh tranh”, “không nên sử dụng BV tuyến tỉnh và Trung ương cho các bệnh đơn giản có thể điều trị tại BV huyện hoặc trạm y tế xã”... hướng đến mục đích tăng cường kiến thức cho người dân về các chế độ chính sách liên quan đến cung cấp và sử dụng dịch vụ y tế công; quyền lợi và nghĩa vụ của các bên và các tác động thực tế của phong bì với chất lượng dịch vụ y tế. Đồng thời, khuyến khích người dân chuyển tải thành hành động không sử dụng phong bì, quà biếu, tiền bồi dưỡng khi khám chữa bệnh.

Phó Giám đốc RTCCD khẳng định: Đây mạnh tính chủ động của người dân “nói không với việc đưa phong bì” thông qua việc cung cấp cho họ kiến thức, trải nghiệm và chỗ dựa tư vấn khi gặp khó khăn đến từ các tổ chức xã hội dân sự và truyền thông đại chúng sẽ mang lại động thái tích cực hơn cho phong trào PCTN, cụ thể là hạn chế chi phí không chính thức trong lĩnh vực y tế.

Từ thực tế này, Đ.A đã đưa ra nhiều sáng kiến về mặt truyền thông để nói “không” với phong bì khi sử dụng dịch vụ y tế công, lên án những hành vi những nhiễu, cùng đồng lòng gây dựng lại một nền y tế minh bạch và chất lượng cho Việt Nam.

Một cách thức táo bạo là quay băng đối tượng những nhiễu, nhận phong bì để công chiếu trên truyền hình cả nước. “Khi thực hiện, Đ.A sẽ tạo dựng được môi trường xã hội không dung nạp phí không chính thức trong dịch vụ y tế (phong bì, quà biếu, tiền bồi dưỡng), góp phần PCTN trong y tế”, bà Hà nhấn mạnh.

Tuy nhiên, cả người dân và nhân viên y tế còn thiếu niềm tin vào khả năng giải quyết dứt điểm nạn phong bì, và trông chờ sự can thiệp của Nhà nước, thay vì tập trung vào sự thay đổi trong suy nghĩ và hành động của chính họ.

Tái cấu trúc lại chính sách y tế tổng thể

Đó là một trong những giải pháp cần thiết và cấp bách mà TS Trần Tuấn - Giám đốc RTCCD, một thành viên của nhóm nghiên cứu - đã khẳng định với PV Báo Thanh tra.

+ Lần đầu tiên chuyện “Nói không với phong bì trong y tế” chính thức được đề xuất tại Việt Nam. Ý tưởng loại bỏ “phong bì” có gì mới lạ, thưa TS?

- Vì là lần đầu tiên nên chúng tôi đã mạnh dạn sử dụng sức mạnh của phương tiện thông tin đại chúng để tiếp cận đến người dân trên toàn quốc và sử dụng khả năng gây ảnh hưởng của Hội Phụ nữ để chuyển đổi hành vi cộng đồng. Đối tượng sử dụng dịch vụ y tế nhiều nhất là phụ nữ và trẻ em. Mặt khác, phụ nữ lại là người quản lý tài chính gia đình và là người có tầm ảnh hưởng lớn trong việc quyết định sử dụng dịch vụ y tế khi thành viên trong gia đình bị bệnh. Do vậy, nếu phụ nữ có hiểu biết hơn về lĩnh vực chống tham nhũng/những nhiễu trong y tế, toàn bộ các gia đình tại Việt Nam sẽ được hưởng lợi.

Bên cạnh đó, chúng tôi cũng tạo ra một địa chỉ để người bệnh lên tiếng khi bị những nhiễu. Người bệnh có thể ghi âm, ghi hình các hành vi những nhiễu của nhân viên y tế và chuyển cho chúng tôi. Khi nhận được những nội dung này, chúng tôi sẽ phối hợp với Đài Truyền hình Việt Nam (kênh VTV1 và kênh O2TV) để đưa lên sóng truyền hình.

Đây là một công cụ giám sát rất hữu ích. Chúng tôi cũng tạo những diễn đàn để nhân viên y tế trao đổi thẳng thắn suy nghĩ của mình về nạn phong bì, trao đổi giữa nhân viên y tế với nhà quản lý, người bệnh...

+ Chuyện phong bì lâu nay được coi là tế nhị dù luôn “nóng”. Sáng kiến “Nói không với phong bì” đã đi được nửa chặng đường, kết quả của việc triển khai Đ.A này thế nào thưa ông?

[↑](#) Về đầu

- Phong bì chỉ là cách hiểu của “chi phí không chính thức” hay “chi phí từ tiền túi của bệnh nhân” trực tiếp đến tay nhân viên y tế khi họ có nhu cầu sử dụng dịch vụ y tế công bởi được bắt nguồn từ lối quản lý “xin - cho” trong bối cảnh đất nước đi vào kinh tế thị trường. Do vậy, cần định hướng hệ thống, mục tiêu và cấu trúc của hệ thống y tế công, cơ chế vận hành quản lý, giám sát theo dõi chất lượng hệ thống, trong đó có yếu tố chất lượng người thầy thuốc. Mặc dù Đ.A mới đi được nửa chặng đường nhưng những kết quả đạt được qua các buổi tọa đàm và các phóng sự được phát sóng trên VTV1 và O2TV đã thu được những ý kiến phản hồi từ phía người dân và những người làm trong ngành Y. Chúng tôi nhận thấy rằng, kết quả hơn cả mong đợi.

+ Các ông đã đề ra giải pháp gì để nhân rộng mô hình hiện nay?

- Tôi cho rằng, việc cần làm trước hết là tái cấu trúc lại chính sách y tế tổng thể để giải quyết tách bạch công - tư, tạo lại hành lang pháp lý cho y tế tư nhân, hoạch định lại tầm nhìn, mục tiêu, và cấu trúc của hệ thống y tế công. Tiếp đến là các quy định, quy chế quản lý vận hành y tế công, tài chính y tế công và tuyển chọn nhân sự lãnh đạo cho hệ thống y tế công. Đặc biệt là cải cách hệ thống tiền lương; tăng cường đội ngũ y, bác sỹ giỏi về tuyến dưới cũng như các trang thiết bị cần thiết nhằm giảm tải cho BV tuyến Trung ương... Có như vậy thì những chi phí không chính thức trong y tế mới sớm được làm rõ.

Báo chí đóng vai trò quan trọng

Nhấn mạnh “những nhiễu loạn trong lĩnh vực dịch vụ y tế là hiện tượng phổ biến ở Việt Nam, làm giảm sút lòng tin của người dân vào chất lượng và sự công bằng của hệ thống y tế công. Do đó, điều hết sức quan trọng là các nỗ lực PCTN/những nhiễu phải giúp khôi phục và củng cố lòng tin của người dân. Để giải quyết vấn đề chi phí không chính thức trong dịch vụ y tế, cần có sự nỗ lực hành động của tất cả các bên liên quan trong hệ thống y tế, bao gồm cả các nhà hoạch định chính sách, các cơ sở y tế, những người cung cấp cũng như sử dụng dịch vụ y tế”, bà Nguyễn Thị Kiều Viên, Giám đốc Điều hành Tổ chức Hướng tới Minh bạch (TT) - Cơ quan đầu mối quốc gia của Tổ chức Minh bạch Quốc tế (TI) cho rằng “PCTN trong y tế cần được coi là một ưu tiên quốc gia, có sự tham gia của nhiều bên, trong đó có cả khu vực tư nhân và các tổ chức xã hội dân sự - với vai trò cung cấp các dịch vụ y tế phi lợi nhuận, giám sát độc lập chất lượng dịch vụ y tế hay tư vấn thông tin cho người dân”.

Khẳng định báo chí đóng một vai trò rất quan trọng trong việc giải quyết vấn đề chi phí không chính thức trong dịch vụ y tế, người đứng đầu TT chỉ rõ: “Báo chí cung cấp thông tin cho người dân biết về quyền được chăm sóc sức khỏe với chất lượng tốt và rằng các khoản chi phí không chính thức sẽ không làm thay đổi chất lượng chuyên môn của bác sĩ”.

Hiếu - Dung

Địa chỉ tòa soạn: 100 Tô Hiệu, Quận Hà Đông, Hà Nội
 Email: thanhtradientu@thanhtra.com.vn
 Điện thoại: 04.37281341 - 04.33501805
 Fax: 04.37281341